

Nro. 24.

A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken September 20-ik napján, 1811-ik
esztendőben.

B é t s.

Az Alsó Austriai Kormánysház részéről az 50 és 25 forintos bankótzéduláknak béváltásokról a' múlt vasárnap dél előtt következő Pátens adattott ki: —

Az ezen folyó hó'nap első napján ki-adott Fels. parantsolathoz képpes, az 50 és 25 forintos bankótzéduláknak béváltótzédulákra való feltseréltetésekre nézve, következő tikkelyekből álló rendelés tétetett, mellyet közönségessé tenni, 's kinek-kinek magát ahhoz szabni kell:

1.) E' folyó September 16-ik napján kezdődik a' 10 és 5 forintos béváltó tzeduláknak az 50 és 25 forintos bankótzedulákal való feltseréltetések.

2.) Ezen két nemű béváltó tzedulákkal, az 50 és 25 forintos bankótzedulákat fel kell tserélni mindazáltal az is meg engedtetik, hogy azok, a' kiknek kissebb bankótzedulájok vagyon 50 és 25 forintig, a' tízes és ötös béváltó tzedulákkal fel tserélhessék. —

3.) Ezen esztendőnek 16-ik Septemberétől fogva az 50 és 25 forintos bankótzeduláknak apróbb bankótzedulákra való felváltások megszűnik. —

4.) A' jövő October 15-ikén az 50 és 25 forintos bankótzedulák a' folyamathól kitétetnek. Azon naptól fogva sem a' közönséges kasszáokban, sem a' magánosoktól fizetés gyanánt el nem vétődnek. —

5.) Mindazáltal a' jövő December 31-ik napjáig meg engedtetik, hogy ezen két nemű bankótzedulák a' 20-ik Juniusi Pátensnek 6 ik tzikelye szerént, a' béváltó tzeduláknak kasszájiban bévitetődhessenek, és 10 's 5 forintos béváltó tzedulákkal feltseréltethessenek; de ezt a' feltserélést December 31-ik napjáig egészen el kell végezni; későbbben ezekben a' kasszáokban sem lehet az 50 és 25 forintos bankótzedulákat el venni, mivel ezen két nemű bankótzedulák a' jövő 1812-ik esztendőnek első Januáriusától fogva a'

Fels. parantsolatokhoz képpest, egészen kitétetnek a' folyamatból. —

Költ Bétsben, September' 8-ik napján, 1811-ik esztendőben. — Alá írattak

Gróf Saurau Ferentz Helytartó. — Hochkircheni Reichmann Agoston a' Kormányshék' All Praesidense, és Pichler Andrásh Kormányshékbeli Tanátsos.

A' Kremsi Piáristák Collégiumának egy Steinból való esmeretlen Jóltévője, bankotzédulákban 100 forintot ajándékozott. Mivel ezen intézetnek ott való felállásától fogva, mellyet a' Fels. Udvar a' Kremsi Kerületnek javára, Krems városába által plántált, abban egész nemzettség a' jóltévő tanításban részesült: azt hiszik ezen kegyes szerzetnek oda való tagjai, hogy ez az esmeretlen Jóltévő ennek az oskolának háládatos tanítványa legyen, köszönik jóltévőségét közönségesen, 's igen örvendenek ezen első zsengeknek.

Magyar Ország.

Posonyból Sz. Mihály havának 3-ik napján 1811. Eő Csász. és Ap. Kir. Felsége, azon alkalmatossággal, mellyben a' maga kegyelmes Feltételeit (Benignas Propositiones Regias) megpetsételte, következendő oratiót mondott az Ország Gyűlésére felsereglett Karokhoz és Rendekhez:

„Midőn a' mi Csász. Királyi Atyai gondoskodásunkat arra intéznénk, hogy a' Kintstár jobb, és mind az egész Statusnak, mind minden alattvalóinknak hasznokkal megegyezőbb rendbe hoztasson, és azt a' mit e' részben rendelni tettett minékünk, olly fundamentomra állítani kívánnánk, melly mind a' köz hitelességet fenn tartaná, mind az Ország közönséges szükségeire szolgáló fundust adhatna; elvégzettük magunkba, hogy kiváltképpen Titeket igen kedves Magyar Országunknak Karjait és Rendjeit, a' kikben legnagyobb reménységünket helyhezsettük, hívjunk meg a' velünk való hasznos tanátskozásra.“

„Nem tagadjuk, igen nevezetesek azok az áldozatok, mellyeket azon végnek eszközlésére a' Haza oltárára kell vinni, de hogy a' nagy dolgokat aprókkal kellyen elvégezni, és hogy ezek nélkül a' virtust, a' szabadságot, és a' nemzet' fennmaradását sem megszerzeni, sem megtartani nem lehet, senki sem találta, a' ki a' múlt időknek példája által megtanítottván ne tudná.“

„Belső fájdalom származik ugyan a' mi atyai szívünkben, midőn a' mi igen kedves Magyar nemzetünket ezen nehéz segedelem hozásra, és erejeknek a' köz Jónak bőven leendő feláldozására, a' hatalmas szükség azt kívánván, meghívni kéntelenek vagyunk. De egyszersmind erős bizodalomban vagyunk az eránt, hogy a' mi hív Karjaink és Rendjeink, a' mi Istentől reánk bízott népeknek boldogságokra téző atyai szándékunkat azon dítséretreméltó buzgósággal, mely

elhúnyt őseikről örökség szerént reájok maradt, és fáradhatatlan igyekezettel olly eszközöket fog-
nak választani, a' mellyek által a' mi Kir. mé-
tóságunknak fénye, ékessége, ditsőssége, a' mo-
narkiának hatalma, következésképpen a' mi ked-
ves Magyar nemzetünknek, végtére kinek kinek
boldogsága megtartassanak, és több több öreg-
bülést vegyenek.“

„Ezen idvességes tzélnak elérésére, és a' mi
atyai szándékunknak elő mozdítására, a' mellyel
együtt a' Magyar nemzet' boldogságáról, és egy-
szersmind az Ország Constitutiójának megmara-
dásáról is szó vagyon, annál nagyobb készsége-
ket reményljük, mennél jelesebb tanúbizonysága-
it mutattátok a' múlt háborús környűlállások kö-
zött! a' ti erántunk való fedhetetlen hívségteknek,
hazafiúi buzgó szereteteknek és a' Monarkiát
fenyegető veszedelmeknek elhárításában, melly
Magyar Országgal nagy egyességben van. —
Ezen bizodalom által lelkesítettvén, mindjárt a'
Kintstár helyre állítására tzélzó finantziális inté-
zeteinknek kezdetében, a' ti hathatós együttmun-
kálódástokban kiváltképpen való reménységet
helyhezgettünk.“

„Minden mi szándékunk a' közönséges bol-
dosságra van intézve, melly nélkül a' magá-
nosoknak javok és szerentséjek fel nem álhat, és
ezen tzélből semmit sem fogunk a' mi hív Kar-
jainktól és Rendjeinktől egyebet kívánni; tsak
azt, a' mit az elkerűlhetetlen szükség kíván.“

„Egyébaránt is nem kétlük, hogy arról meg vagytok győződve, hogy valamit atyai bizodalommal eszköz gyanánt fogunk tölleték kívánni, és várni, mind az egyedül a' mi népeinknek, kiváltképpen való módon a' mi kedves Magyar Országunknak boldogságára tzelez, és hogy mi nagyon szívünkön tartjuk, hogy ezen valósággal sullyós és fontos tárgyaknak szerentsés elvégződések után azokat is, mellyek az Ország' belső kormányát tárgyazzák, és a' mellyek a' Magyar nemzet javának előmozdítására tartoznak, kívánatos következéssel elvégeztessenek.“

„Egyébaránt ezekből a' feltételekből, mellyeket ennélfogva Csász. Fő Herczagségednek általadunk, az Ország'nak hív Karjai és Rendjei a' mi kegyelmes szándékunkat bővebben meg fogják érteni, a' kiket a' mi Csász. Kir. kegyelmünkkel körül veszünk!“

Eő Csász. Kir. Felségének ezen beszédére az Ország' Nádor Ispánnya, Eő Csász. Kir. Fő Herczagsége következő módon felelt: —

Felséges Császár, és Apostoli Király, leg kegyelmesebb Urunk! Azon atyai szorgalmatosságának, mellyel minden hív jobbágyaihoz viseltetni szokott, újjabb tanúbizonyságát méltóztatott az által adni, midőn a' jelenlévő Magyar Ország, és az ehhez tartozó részeknek hív Karjait és Rendjeit, a' köz creditumnak vagy hitelességnek vissza szerzésére, a' Királyi Kintstárnak a' sok viszontagságok által megerőtlenítte-

tett erejének megújítására, magához tanátskozni hívni méltóztatott, midőn nékiek atyai bizodalommal a' Státus nehéz szükségait eleikbe terjeszteni, és a' köz Jónak vissza térítését ő reájok bízni kívánta.“

„Ezekből velem együtt által látták azt a' Magyar Ország, és az evvel öszve tsatolt részeknek Karjai és Rendjei, mennyire szívén tartsa Szentséges Felséged az ő ősi constitutiójoknak (alkotmányoknak) fennmaradását, mennyi áldozatokat méltóztatik Felséged a' Magyar Nemzetnek tántoríthatatlan hívségéért és a' Haza megmaradásáért tenni, melly sajnosan esik Felségednek tőlök további és pedig nehéz dolgokat kívánni.“

„De tökéletesen meg lévén ők győzöttetve, hogy Szentséges Felséged a' magával született, és sok példákkal meg is bizonyított K. kegyelmessége szerént semmit sem fog tőlök olyat kívánni, a' mi az ő ősi constitutiókkal meg nem egyezne, a' mi az Ország erejéhez mérsékelve ne volna, a' mi a' köz sükségen felül volna. Felséged kegyelmes Kir. Proposítióját meghalgtják, arról tanátskoznak, és erőlködni is fognak, hogy Szentséges Felséged igyekezetét boldogíthassák, és magokat Felséged kegyelmességére érdemesekké tehessék. — Már akkor is e' vólt a' hazafiaknak köz értelmek, midőn Szentséges Felséged az eránt való szándékát ki nyilatkoztatni méltóztatott volna, hogy a' béváltó czéduláknak ele, idő fundust szerezni, 's annál fogva a' köz hitelességet helyre állítani, és a' Státus közönséges szükségait

bátorságosokká tenni igyekeznek, és én is avval bátorkodtam Felségedet biztatni, hogy a' Karok és Rendek az Országnak törvényes úton módon megkeresett tagjai, mindent végbe fognak vinni, a' mit a' Haza boldogsága, az ősi constitutiónak, és a' legjobb Királynak megmaradása tőlök kívánnak."

„Hogy a' Felséged Királyi széke előtt álló Karoknak és Rendeknek e' légyen akaratjok, arról Szentséges Felséged nem kételkedhetik, méltóztassék Felséged a' maga hív Karjai és Rendjei eránt továbbra is tellyes bizodalommal viseltetni, nékiek a' Státusnak köz szükségéit kijelenteni, és azon kívánságaikat, mellyeket ők fiúi bizodalommal Szentséges Felséged kebelébe kiönteni fognak, kegyelmesen meghalgtani, 's őket egyen egyen velem együtt maga Császári Királyi kegyelmességével továbbra is fogadni."

A' többit a' jövő posta napon.

Frantzia Birodalom.

A' Frantzia ministerek között egynehányat Compiègnébe hívatott Napoleon Császár, hogy azokkal együtt munkálódhasson. Ebből a' Publicum azt hozza-ki, hogy Eő Cs. Kir. Felségek ottan tovább fognának mulatni, mintsem gondolták vala Páris városának lakosi. Ennek a' Cs. mulato helynek, t. i. Compiègninek környéke, kiváltképen ősszel igen kellemetes. Egy 16-ik Augusztusi Csász. decretum által azoknak a' Frantziáknak, a' kik hazájok ellen fegyvert fogtak,

a' hazájokba való vissza mehetés végett kiadott amnestia, a' jövő esztendő Januárius első napjáig meg hosszabbítatott.

Párisból September 3-ik napján. A' nemzeti Zsinatra felgyülekezett atyák még most is itt vannak azokon kívül, a' kik nem régiben VII. Pius Pápához Savonába küldettek. — Az északi Német Országi újság levelek azt hirdették, hogy a' Dantzigi kikötőhely minden nemzetek előtt felnyittatott volna, tsak az Anglusok, és Anglus portékák előtt nem, és hogy a' vám is egy harmad résszel alább szállíttatott. Ennek a' költött hírnek a' Jurnal de l'Empire nevű Párisi újság levelek egészen ellene mondanak, azzal a' megjegyzéssel, hogy az Anglusokat a' száraz Európából kirekesztő parantsolat semmi változást sem szenved. — Gróf *Bougainville* (olv. *Bugenvilly*) a' megtartó Tanátsnak, és a' Párisi tudósok Akadémiájának egy nevezetes tagja, a' ki e' világot körülhajókázta, és ezen tízim alatt: *Bougainville Reisen um die Welt*, az az, *Bugenville világ körül való tengeri útazásának históriája*, ez a' híres hajós Kapitány, úgymond, életének 87-ik esztendejében meghalálozott.

Spanyol Ország.

A' Frantzia Császárnak Augustus 15-ikére esett nevenapja, a' Madritti Kir. udvarban is meginnepeltetett. Ezen a' napon maga a' Király *Jósef Napoleon* a' Frantzia Csász. Hertzegeknek forma ruhájokban vólt felöltözve.

A' Madritti Politzia ministert *Don Pablo Arribast* a' Segoviai és Avilai tartományokba küldötte a' Kórmányszék minden ágazatának organizatiojára, avagy rendbe való állítására. Az ő távolléte alatt az Indiai dolgokra ügyelő minis-ter fogja az ő hivatalját folytatni. A' több tar-
tományokba is hasonló tündöklő érdemű, tudományú és hívségű férfiak fognak azon végre kül-
dettetni.

A' Valadolidi polgári Előljáróknak esedezé-
sekre 32 külömbkülömbféle okokra nézve áres-
táltatott személyeknek meg-kegyelmezett a' Ki-
rály. Noha semmi gonosztévő szándékkal nem
váltak, de mivel a' Spanyol Ország ellenségeinek
fortélyosságok által magokat eltsábíttatni enged-
ték, méltók lettek volna a' megfenyítésre.

A' Kadikszi újság levelekbe következő
tzikkely iktattatott bé: — Mivel a' Rio de la
Platai Helytartóság *Elio* Generál ellen nagyon
panaszolkodott, szükségesnek ítélte a' Kadikszi
Junta őtet hazájába vissza hívni, a' Vice-Ki-
rályi hivataltól megfosztani, és mind a' hely-
tartóságot, mind azon tartománybéli ármádiának
vezérlését Chili Országának generalis Kapitánnyá-
ra *Vigodet* Generálra bízni. Mind ezekre azt jegy-
zik meg az Angliai Zsurnalisták, hogy valamint
a' Kadikszi Juntának minden előbbeni végzései,
úgy ez is, Monte-Videonak elfoglaltatása után,
későre hozatott.

A' 20-ik Augustusi Madritti Zsurnálok illy
hivatal szerént való dolgot adtak ki: — „*Four-*

neaux (olvasd *Furno*) batallion Kommandáns, Augustus 13-ik napján, Cascuena nevű helységben, az *Empecinadó* vezérlése alatt vólt 1100 főből álló insurgens sereget kihajtván azon helységből, széllyel szórta, a' midőn 100 insurgensnél több veszett el, 80 elfogattatott, és 300 új Anglus flinta elnyeretett. — Az *Abril* vezérlése alatt vólt 250 főből állott insurgens tsapat, a' Segoviai tartománynak *Ontanares* nevű helysége mellett azokat a' Frantzia Dragonyosokat, a' kik egynehány kurirokat kísértettek, lesbe állván, őket vagy mind elfogni, vagy elvesztegetni igyekeztenek. De a' Dragonyosokat kommandírozó tiszt ezt megértvén őket szándékokba megelőzte, azokat a' haramját megátámadta, közülök 40 embert leöldösött, tóllök sok lovat elvett. Maga a' vezérjek *Abril* is sebbe esett. — Nem régiben Generál *Henriot* Gravenában, a' *Belianes* haramjait megátáadván, résszerént levagdalta, résszerént elfogta, magát Belianest, a' ki sokáig védelmezte magát és megadni telyességel nem akarta, egy Fr. dragonyos katona megölte, 's feje születése helyére Aspaba küldett. Az elfogatott haramják között négyen *Leridaban* felakasztattak.

A' Tarragonai erősségnek megvétele után mingyárt, az Arragoniai ármádiának fő vezére a' Tarenti Hertzeg Marsal *Macdonald* szükségesnek ítélte a' *Campo-Verde* ármádiáját felkeresni, és őtet, a' ki az ő-hadi dolgait mindenütt megakadályoztatni igyekezett, széllyelűzni. Ez az Insurgens Spanyol Generál minden pontonn üzet-

tetvén, a' győzedelmeseknek kezeiktől csak az által menthette meg magát, hogy fegyveres népét elhagyta, melly Felső Arragónián keresztül Navarrába nyomúlni igyekezett. — Egy 600 főből állott insurgens banda Barbrestóba béütvén azt felprédálni kezdette, de egy Fr. tsapat hirtelen oda menvén, az insurgenseket széllyel verte, megfutamtatta, 60 embert közzülök megölt, 30-at elfogott. — Hogy ezek az imitt amott barlangó emberek Navarrába bé ne nyomúlhassanak, az öt városoknak környékein egy línéát formált Generál *Clopiski*. Az a' Fragai fahíd, melyet a' Leridai katona őrizet, 1810-ik esztendőben, Februárius 4-ik napján elégett, megépítettett, mellynek helyre állítása 19000 franknál többbe nem került.

A' Liszbonai tudósítások szerént, az Angliai ármádiának fő vezére Lord *Wellington* megbetegedett, és oda, (tudnillik Lisbonába) várattott; de mivel Augustus 4 ik napjáig oda nem ment, úgy véllekednek, hogy előbbi egészségét vissza nyerte.

Nagy Britannia.

A' F. Angliai Királyra, és a' körülöttelévőkre való fő gondviselés *Willis* orvos Doktorra van bízattva, kinek az ő emberei közzül mindenkor hatan vannak a' Windsori Kir. palótában, és a' Királyra való vígyázatban egymást szokták felváltani. Ez a' nagy tapasztalású orvos Doktor az, a' ki 1787 ik esztendőben, a' Királyt első el-

mebéli megháborodásából szerentséssen kigyógyította. Az a' rendkívül való erőtlenség, mellybe a' Király mind annyiszor esik, valahányszor nyavalyájának paroxismusa elő fordul, különös elméjebéli megbódulásától származik, a' melly alatt szüntelen beszél a' Király. — A' Star tzi-mű Londoni Zsurnál azt beszéli, hogy á' Fels. Kir. testi nyavalyája egy kevésbé jobbra fordúlt, hanem a' múlt héten, tudniillik Augustus vége felé 65 óráig tartott lethargiában, az az olly mély álomban volt Eő Kir. Felsége, mellyben semmi érzékenység benne nem tapasztaltatott, másszor pedig 51 óráig szüntelen beszélt.

Az Irlandiai hírek szerint, a' Katolikus lakosok, és a' Vice Királytól közönségessé tétetett hirdetménynek baráti közt, a' gyűlléstartásokra nézve támadt villongások naponként mind inkább inkább öregbülnek, még is semmit sem mérszel a' Vice Király ellenek mondani avagy tselekedni. — — Nem régiben egy *Semiramis* nevű Anglus fregát egy Amériikai hajót elrabolván, azt egy Anglus tiszt, és hat matroz, az az hajós katona vigyázattya alatt Angliába akarta küldeni. Ezen hat matrozok közt kettő Amérikából való volt, a' kik az elrablott Amériikai hajón lévő matrozokkal öszve beszélvén az Anglus matrozokat megtámadták, egy kis hajóra rakták és nékiek egy kevés kenyeret és vizet adván magoknak hagyták. Ez a' dolog 300 órání messze-ségre esett az Európai tengeri partoktól, az Atlanticum tengerben

Egy Londoni Zsurnal illy jegyzést adott nem

régiben Szicilia Országról: — A' mi Kormány-
székünknek, úgymond, különös figyelmetessé-
gel kell a' Sziciliai szigetre vigyázni, vagy ma-
gunknak kell azt megtartani, vagy szándékunkat
arról egészen leteenni.

Angliának *Neuburg* nevű városában egy va-
laki 1000 guinéba fogadott, hogy 12 óra elfolyá-
sa alatt egy juhot megnyír, annak gyapját meg-
fonnyá, megfesti, megszövi, 's abból egy férfinak va-
ló felső köntöst is készít. Reggeli 8 órakor *John Trof-*
morton (e' volt a' fogadónak neve) a' munkához
hozzáfogott, és esteli 6 órakor már a' köntöst
elkészítette, következésképen az 1000 guinét el-
nyerte. — Leg közelebb azt írták Carracásból,
a' Spanyol Amérikanak egyik tartományából,
hogy Generál *Miranda*, a' ki a' Frantzia revo-
lutió miatt támadt háborúban nevezetes vezér
vált, a' Déli Amérikanak Elölülőjé-
vé választatott, és hogy annyi hatalom enged-
tetett nékie, mint a' mennyi van az északi Amé-
rikai Státusok Elölülőjének.

Német Ország.

Gothából September 3-ik napján. Ezen hól-
nap' első napján igen különös innep tartatott a'
mi Hertzegéégünkben, melly ebből állott: — A'
8-ik században, a' Sz. Bonifacius, a' ki közönsé-
gesen a' Németek Apostolának neveztetik, és a'
ki a Thuringiai pogány lakosokat a' keresztény
vallásra térítette, egy *Altenberga* nevű faluban
első keresztény templomot épített, mellynek most

tsak néhány nyomai láttatnak. Ezen templom emlékezetének fenn tartására, a' múlt Augustus hólnapban egy emlékeztető oszlop állítatott fel azon templom helyén, melly e' folyó September első napján szenteltetett fel. A' mi Fels. Uraságunk (a' Sax - Gothai Hertzegi udvar) és számtalan nézők gyülekeztek azon tzeremóniának látására. Az idevaló Generalsuperintendens *Löffler Muth* Erfurti Praelatus, és *Wittich* Reformatus Predikátor Urak (tehát mind a' három keresztény vallásból valók) igen szép orátziókat mondtak, mellyeket végtére szép éneklés zárt bé.

Marburgból Septemb. 8-ik napján. E' folyó hólnap 5-ik napja Marburgra, és az ide való Univerzitásra nézve igen emlékezetes nap vólt, a' mellyen tudniillik, azon szép márványkőből készült mellykép, mellyet *Jeromos Napoleon* Westfaliai Király Eö Felsége ezen Fő oskolának ajándékozni méltóztatott, a' nagy Auditoriumban avagy tanító szálában felemeltetett. Ezen alkalmatóssággal haládó innep is tartatott azon sok jótéteményeknek meghalálások végett, a' mellyeket ezen Fels. Fejedelem a' Marburgi fő Oskolával közleni méltóztatott. Dél előtt 11 órakor az akadémiai Senatus, az ide való Magistratus és más betsülletesebb rangú személyek a' nagy auditoriumba öszve gyűlvén, a' mostani Prorector *Bauer* Professor ur, a' Westfaliai Országnek jelenvaló kórmányá jelességéről szép óratiót mondott, azután a' Kiralyi Kegyelemnek sok tanúbizonyságit festette le, és a' tanuló ifjúságot az ország constitutiójához 's a' Kórmányszékhez való

ragaszkodásra, és a' Király eránt való buzgó háladásra serkengette. — Délben nagy vendégség volt, mellyben az Eő Kir. Felségek allandó egészsége kért, és szerentsés uralkodásokért számos boros poharak üresítettek ki.

Elegyes Tudósítások.

Valamint minden Német Országi imperialis, vagy szabad Csász. városokban, úgy Hamburgban is, sok száz esztendőktől fogva nagy boros pinteje volt a' Magistratusnak, mellyből ingyen vették a' bort. Most ezt a' szabadságot elvesztve, az abban volt Rénusi és Mozeli borok, a' mellyek közt legrégebb az 1620-ik esztendőbeli termésből való bor. — Napnyugoti Indiának *Tortola* nevű szigetében, egy Europai születésű gazdag birto-
kos, fekete rabszolgáját alávaló okból halálra verettetvén, a' Kormányszéktől hozatott szententzia mellett fel akasztatott. — Az Európai hadi seregeknél, a' hadakozás idején rézből tsinált hajók voltak, a' mellyekre tudniillik hidakat tsináltak. Angliában az aprób hajókat most vasból tsinálják, abból készítik a' hadakozó hajókra való árbotzfákat is, mellyek belől üressek lévén, mind oltsóbbak, mind könnyebbek, és hasznosabbak a' gerendákból való árbotzfáknál, mivel a' tengeriszélveszekben könnyebben le lehet szedni, vagy inkább mint a' messze látó tsóket egymásba botsátani, e' mellett a' menyköveket is magokhoz vonnyák.